

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛЬВОВА ЯК НАУКОВОГО ТУРИСТИЧНОГО ЦЕНТРУ

Туризм є одним із пріоритетних напрямів розвитку Львівської області та Львова. Згідно Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років [1] формування та розвиток туристичної привабливості регіону визнано важливою стратегічною ціллю, яка дозволить підвищити рівень соціально-економічного розвитку регіону, використовуючи наявний туристично-рекреаційний потенціал та конкурентні переваги. Комплексна стратегія розвитку Львова 2012-2025 рр. [2] також направлена на підтримку та розвиток туристичної привабливості Львова.

Одним з перспективних напрямів розвитку туристичної сфери Львова є науковий (освітній) туризм. Науковий туризм трактується як вид туризму, що охоплює поїздки з метою участі в нарадах, конгресах, симпозіумах [3], знайомство з досягненнями науки й техніки, промисловості, сільського господарства [4, с. 23-24]. Цей вид подорожі є порівняно новим у міжнародному туризмі і його становлення пов'язане з розвитком зовнішньоекономічних зв'язків, НТР та матеріально технічним прогресом, розширенням міжнародних контактів серед представників наукових кіл різних держав та прагненням використовувати передовий досвід інших країн і народів у створенні духовних і матеріальних цінностей [4].

Головна відмінна ознака наукового туризму – активна участь туриста в отриманні знань про натуральний об'єкт, а не пасивне його споглядання й отримання готової інформації про нього, що характерно для туризму пізнавального. Науковий туризм передбачає систему наукових досліджень, тому він повинен включати проведення наукових експедицій фахівців, польові практики студентів, тематичні екскурсії школярів старших класів тощо [5, с. 55].

Нерозривно з науковим туризмом пов'язаний освітній туризм, отримувачі послуг якого акумулюють ефекти поєднання навчання з відпочинком [6].

Підґрунтям розвитку освітньо-наукового туризму є наявність високий рівень освітнього та наукового потенціалу регіону. Зокрема, у Львівській області налічується 42 заклади вищої освіти (20 коледжів, технікумів та училищ і 22 університети, академії та інститути). За цим показником Львівська область посідає четверте місце після м. Києва (90 од.), Харківської (60 од.) та Дніпропетровської (55 од.) областей. Аналогічна ситуація і з кількістю студентів, які навчалися у 2019-2020 н.р. у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації (1 місце – м. Київ – 16998 осіб, 2 місце – Дніпропетровська область – 18418 осіб, 3 місце – Харківська обл. – 14845 осіб і на 4 місці Львівська обл. – 10616 осіб). За кількістю студентів, які навчаються у ЗВО III-IV рівнів акредитації, ЗВО Львівської області обігнали Дніпропетровську (105084 осіб проти 89577 осіб), посівши третє місце (1 місце – м. Київ з кількістю студентів 324284 особи, 2 місце – Харківська обл. з кількістю студентів 150385 осіб). Згідно даних Державної служби статистики України [7], Львівська область поступається лише м. Києву та Харківській області за кількістю наукових та науково-педагогічних працівників ЗВО за науковими ступенями та вченими званнями, кількістю наукових установ та закладів вищої освіти, які мають аспірантуру, кількістю підготовлених аспірантів та докторантів.

Потужний науковий потенціал Львова також підтверджується активною міжнародною діяльністю та співпрацею. Зокрема, згідно даних, одержаних в рамках підготовки рейтингу “Топ 200 Україна” станом на 11 травня 2020 року два заклади Львова – Національний університет “Львівська політехніка” та Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, поряд з університетами з Харкова, Києва та Сум, – потрапили у п'ятірку учасників, які отримали найбільший розмір фінансування на проведення наукових досліджень у межах Рамкової програми Європейського Союзу “Horizon 2020” [8].

За версією QS World University Rankings 2020 серед шести українських закладів вищої освіти, які увійшли до рейтингу найкращих університетів світу, найвищі 1-е та 3-є місця у списку з-поміж українських навчальних закладів посідають університети Харкова, 2-е та 4-е

місця – університети Києва, а 5-е місце присуджено Національному університету "Львівська політехніка" (751-800 місце у загальному рейтингу) [9].

Як бачимо, згідно статистичних даних та вітчизняних і міжнародних рейтингів, Львів претендує на визнання основного наукового туристичного центру поряд з такими містами, як Київ, Харків, Дніпро, Одеса, Суми.

Створення привабливих умов для розвитку освітньо-наукового потенціалу та туристичної привабливості міста повинно стати однією з основних функцій державних інституцій [10-12].

Для розвитку наукового потенціалу Львова затверджується Програма "Львів науковий" [13], метою якої є забезпечення розвитку та промоції наукового потенціалу Львова як в Україні так за кордоном, його видатних науковців та винаходів, досліджень, розвиток наукового потенціалу міста, сприяння обміну досвідом з провідними національними та закордонними науковцями, розвиток сфери ділової гостинності шляхом проведення у місті вагомих наукових ділових заходів. Для забезпечення досягнення мети та реалізації завдань Програми здійснюються такі основні заходи:

– конкурс соціально-наукових проектів – співфінансування та допомога в організації у м. Львові лекцій видатних вчених, експертів міжнародного класу з різних сфер науки, в тому числі економічної, політики і мистецтва, та проведення вагомих наукових та ділових заходів;

– Львівська система дослідників – організована за відповідними принципами та згідно з певними критеріями програма фінансової підтримки громадою м. Львова дослідників м. Львова у вигляді виплати стипендій.

Львів має значний потенціал і ресурсну базу для розвитку освітньо-наукового туризму. Цей напрям доцільно у подальшому розвивати, зокрема, розробляти нові освітньо-наукові туристичні програми, фінансувати проведення освітніх та наукових експедицій та практик, формувати центри наукових досліджень та сприяти обміну досвідом з провідними національними і закордонними науковцями, проводити наукові заходи у місті, мотивувати та підтримувати наукових дослідників тощо.

1. Стратегія розвитку Львівської області на період 2021-2027 років. URL: https://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/948_Strategija.pdf.

2. Комплексна стратегія розвитку Львова 2012-2025 рр. URL: [https://www8.cityadm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/0/23349f49bc91ba52c225793400489747/\\$FILE/Cecija2.pdf](https://www8.cityadm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/0/23349f49bc91ba52c225793400489747/$FILE/Cecija2.pdf).

3. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / В.А. Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 372 с.

4. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник. К.: Знання, 2011. 334 с.

5. Страшевська Л.В. Геосайти Поділля як об'єкти наукового туризму. Географія та туризм. 2012. Вип. 21. С. 54-64.

6. Гальків Л.І., Кулиняк І.Я. Теоретико-прикладні аспекти розвитку освітнього туризму в Україні. Вісник Львівського інституту економіки і туризму: зб. наук. ст. Львів: ЛІЕТ, 2017. № 12. С. 55-61.

7. Вища освіта в Україні у 2019 році / Статистична інформація з офіційного сайту Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/osv/vush_osv/vush_osv_19.xls.

8. Участь ЗВО України у програмі Horizon 2020. URL: <http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=6481>.

9. Світовий рейтинг університетів і шість українських вишів у ньому. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-52770462>.

10. Савіцька О.П., Савіцька Н.В., Кулиняк І.Я. Формування туристичної привабливості території. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. 2012. Вип. 22.15. С. 148-154.

11. Карий О.І., Глинський Н.Ю. Маркетингова концепція управління розвитком міста Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка, 2015. Вип. 1 (3). С. 155-160.

12. Петрович Й.М., Бондаренко Ю.Г., Просович О.П. Інституційне середовище як важлива передумова розвитку рекреаційно-туристичної сфери. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Проблеми економіки та управління. 2019. Випуск 6. Номер 3. С. 3-15.

13. У Львові затвердили програму «Львів науковий» на 2020 рік. URL: <https://cityadm.lviv.ua/news/science-and-health/science/270097-u-lvovi-zatverdily-prohramu-lviv-naukovyi-na-2020-rik>.

14. Огінок С.В., Кошова М.С. Інноваційний потенціал як чинник економічного зростання в сучасній світовій економіці. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 48. С. 46-51.